

ורבא תאמינים

א ווענקטליכע בלעטל ארויס געגעבן דורך בני אמונים

פערל ווערטער איבער אמן און תפילה אין די פרשה

מאוצרות אמונים

דער ארימאן איז מקריב א קרבן עשיר' ביים זאגן

"זאת תורת ה'לֵלֶת לְזָכֵר אוּ לְזַמְּנָה; וְאִם לֹא תִמְצָא יָדָה דִּי שָׂה..." (יב ז-ח)

די ווערטער "זאת תורת ה'לֵלֶת" זעהן אויס ווי מיט דעם ענדיגט מען די פרשה פון די יולדת, לכאורה ערשט נאכדעם שרייבט די תורה די הלכות פון א יולדת וואס האט נישט גענוג געלט אויף א קרבן פון א בהמה?

ענטפערט רבי פנחס הורוויץ בעל ההפלאה:

פון דער פסוק אויב (ו יב): "זאת תורת ה'תִּשְׁתָּא" דרש'נט די גמרא (מנחות ק"א): "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת", לויט דעם קען מען אויך אזוי דרש'ענען דעם פסוק "זאת תורת ה'לֵלֶת" אז דער וואס איז עוסק אין די פרשה פון די קרבן פון א יולדת איז עס כאילו ער האט מקריב געווען א קרבן יולדת.

לויט דעם, ווייל בזמן הזה האט מען מתקן געווען זאגן די פרשיות פון די קרבנות עס זאל גערעכנט ווערן ווי מ'וואלט זיי מקריב געווען, אזוי איז אויך ראוי אז די יולדת בזמן הזה זאל זאגן די פרשה פון א קרבן יולדת אין די איין און פערציגסטע טאג נאכן געבוירן א יונגל, אנשטאט דעם חיוב פון מקריב זיין א קרבן יולדת. אבער, אנדערשט פון די צייט וואס די בית המקדש איז געשטאנען, אין אונזערע צייטן, אויך א ארימע יולדת זאל זאגן די פרשה פון א רייכע יולדת, ווייל די חכמים זאגן דאך (נגעים י"ב): "מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא ידו חובתו" [און זעה אין פירוש הר"ש (שם): "אפילו לכתחלה ברענגט מען א קרבן עשיר, ותבוא עליו ברכה"] אן נאך, ווייל ווען מ'רעדט וועגן זאגן ווערט זי גערעכנט אזוי ווי איינע וואס איז י"ה משגת'.

לויט דער ערקלערונג, וועלן מיר פארשטיין פארוואס האט די תורה געשריבן פריער: "זאת תורת ה'לֵלֶת" בעפאר די תורה האט דערמאנט די קרבן פון א יולדת וואס קען זיך נישט ערלויבן א בהמה: אונז צו לערנען, אז אין די צייט וואס מ'איז יוצא דעם חיוב נאר מיט זאגן די "תורת היולדת", זאל מען זאגן די פריערדיגע קאפיטל - די קאפיטל פון א רייכע יולדת.

אויף דעם וועג טייטש דער מגיד רבי יעקב גאלינסקי אונזער בקשה יעדן אינדערנאך פארן זאגן די קאפיטל 'איזהו מקומן': "ואתה אמרת (הושע י"א): 'ונשלמה פרים שפתינו, לכן יהי רצון... שיהא שיח שפתותינו חשוב... כאילו הקרבנו'". פארוואס דערמאנען מיר פונקט 'פרים' און נישט אילים אדער כבשים? נאר ווי געזאגט, ווייל בזמן הזה זענען מיר נישט מקריב בפועל, נאר מ'זאגט מיט די מויל, איז פאסיג מ'זאל דערמאנען דעם בעסטן קרבן.

פ'נים יפות' ויקרא ו'; 'דברי קדש'

ענטפערן אמן איז מער פון זיך באטייליגן ביי א ברית מילה

"וּבְיָוִם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ" (יב א)

דער רב פון רמת אלחנן רבי יצחק זילבערשטיין שליט"א איז אנגעפערנט געווארן:

דער וואס פירט זיך שטענדיג זאגן די ברכות השחר מיט זיינע חברים, אויף אזא וועג אז יעדער מתפלל זאגט די ברכות אין זיין רייע און די אנדערע ענטפערן נאך אים אמן, און אין די זעלבע צייט קומט פאר א ברית מילה אין דעם בית המדרש; וואס איז ענדערשט, צי זאל ער ווייטער זאגן אמן אויף די ברכות פון זיינע חברים, אדער איז מער חשובער זיך באטייליגן ביי די ברית, וואס ווי באקאנט איז עס א גרויסע צייט און אויך אליהו מלאך הברית באטייליגט זיך דארט?

דער רב האט געענטפערט: עס איז ענדערשט בלייבן ביי די גרופע וואס ענטפערן אמן אויף די ברכות השחר, און צוויי סיבות זענען פארהאן אויף דעם: א. דער וואס ענטפערט אמן איז מקיים א מצוה בפועל, אבער ביי די ברית, טראץ וואס דער בעל הברית איז מקיים א גרויסע מצוה, אבער דער וואס באטייליגט זיך איז נישט מקיים קיין מצוה. ב. כאטש מיר ווייסן אז אליהו הנביא קומט צו יעדע ברית, אבער פון ענטפערן אמן ווערן באשאפן א גאנצע צייט נייע מלאכים, אזוי ווי דער באקאנטער רמז: 'אמן' איז בגימטריה מלאך.

'ווי העמודים וחשוקיהם' קובץ מו עמ' צו

ה' קול בכי"י - איז א רמז אויף די געוויין פון די קינד ביי די ברית, און ווען איינער שטעלט זיך צו דעם און ער בעט פענס פון הקב"ה, איז ער זוכה אז: "שָׁמַע ה' תְּחִנָּתִי ה' תְּפַלְתִּי יִקַּח". וועגן דעם שרייבט ער מ'זאל זאגן דער קאפיטל ביי א ברית.

אויף דעם האט צוגעלייגט דער סבא קדישא רבי שמואל אליעזר אלפאנדרי ווייל בשעת די ברית איז א "עת רצון אז זיין תפילה זאל אנגענומען ווערן מער וואו אין אנדערע צייטן...", וועגן דעם נאך די ברכה: "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו", וואונטשן אן די אנווענדע דעם רך הגימול: "כשם שוכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים", אזאך וואס מיר טרעפן נישט ביי די אנדערע ברכות המצוות.

מ'דארף אבער געדענקען וואס הגרש"ז אויערבאך האט גע'פסק'נט לגבי א ברית אין שבת, וויבאלד אין שבת טאר מען נישט בעטן אויף אייגענע באדערפענישן, וועגן דעם זאל מען טראכטן די בקשה אין הארץ.

הגהות הגר"א גוטמאכער ל"ש שבת ק"א; שו"ת הסבא קדישא' ח"ב סי' י; 'במחיצת רבינו עמ' קט; 'הליכות שלמה' תפילה פ"ה הערה 31

די ברכה ביי די ברית - אויף אלע חיובים פון א טאטע

"וּבְיָוִם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ" (יב א)

תנו רבנן המל אומר: 'אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה'. אבי הבן אומר: 'אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו'. העומדים אומרים: 'כשם שוכנס לברית כך יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים'... (שבת קלו א).

דער 'הגהות מיימוניות' וואונדערט זיך: מיר האבן דאך א כלל אז יעדע מצוה וואס ווערט אויסגעפירט דורך א שליח, דארף דער שליח זאגן די ברכה, פארוואס ביי די מצוה פון מילה האט מען מתקן געווען א עקסטערע ברכה פארשט - דער אבי הבן?

ערקלערט דער 'אבודרהם': די ברכה 'להכניסו' האט מען נישט מתקן געווען נאר צוליב די מצוה פון מילה, נאר עס איז א כלליות'דיגע ברכה אויף אלע חיובים וואס דער טאטע האט אויף זיין זון פון די מצוה פון מילה און ווייטער, צ.ב.ש.: אויסלייגן - אויב ער איז א בכור, לערנען תורה, חתונה מאכן א פרוי א.ד.ג...

דער 'לבוש' ערקלערט אז לויט דעם פארשטייט מען פארוואס ענטפערט דער וועלם אויף די ברכה מיט א עקסטערע נוסח: "כשם שוכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים", ד.מ. צו זאגן, אז דער פאטער זאל זוכה זיין אויספירן אלע מצוות אויף וואס ער האט יעצט געזאגט די ברכה.

רבי עקיבא אייגער געבט עס צו פארשטיין לויט וואס דער 'עוללות אפרים' (צ"ט) זאגט אז דורך דעם וואס מ'נעמט אוועק פון די קינד די 'ערלת הבשר' נעמט מען אויך אוועק פון אים די 'ערלת הלב', און דורך דעם ווערט גרייט זיין זעהל און הארץ צו קענען פארשטיין די תורה און מקיים זיין די מצוות. וועגן דעם איז פאסיג אז ביי די מילה זאל מען זאגן א ברכה אויף אלע רוחניות'דיגע ענינים וואס דער קינד וועט צו דעם שפעטער זוכה זיין.

'הגהות מיימוניות' מילה ג; אבודרהם הלכות מילה וברכותיה; 'לבוש' י"ד ד; דסה א; שו"ת רעק"א קמא מב

דאווענען ווען דער קינד וויינט

"וּבְיָוִם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ" (יב א)

רבי אליהו גוטמאכער פון גריידיץ שרייבט: אין די צייט וואס דאס פיצל קינד וויינט פון צער פון די ברית גייט ארויף זיין קול אין הימל, און קיין שום משיטן אדער מקטרג קען עס אפהאלטן פון ארויפגיין. דעריבער איז א ספעציעלע געלעגנהייט פאר יעדן מענטש צו דאווענען און בעטן זיינע בקשות אין די צייט, ווייל זיין געבעט וועט ארויפגיין צוזאמען מיט די געוויין פון קינד. אויף די עצה וואס ער רופט עס אן א "עצה נפלאה" דעריבער איז א הגר"א גוטמאכער א רמז פון דער לשון הפסוק אין תהלים (ו ט-ט): וואס באציט זיך אויף די מצוה פון מילה [אזוי ווי דער קאפיטל הייבט זיך אן מיט דער פסוק - "למנצח בנגינות על השמינית מזמור לדוד"]:" שָׁמַע

אסאך האבן די גדולי ישראל גערעדט איבער זאגן די ברכה 'אשר יצר' מיט כוונה, וואס איז א ספעציעלע סגולה אויף רפואה שלימה און אויף א געזונטן לעבן.

עת צרה היא ליעקב, אסאך אידן נויטיגן זיך אין א רפואה. יעדן טאג הערט מען אויף נאך און נאך וואס זענען אויך אריין אין די קייט פון די קראנקע, לאמיר זיך מקבל זיין מקפיד זיין זאגן די ברכה 'אשר יצר' אויפן קול און מיט כוונה, און אויך מקפיד זיין אז די ברכה זאל זיין בשלימות דורכ'ן ענטפערן אמן. ויהי רצון אז אין דעם זכות זאל בטל ווערן אלע שלעכטע גזירות, אמן ואמן.

און דאס זענען די ווערטער פון הגר"ש פינקוס אין דעם ענין: "א איד איז צו מיר צוגעקומען און געזאגט, אז אין ספרים הקדושים שטייט אז זאגן די ברכה 'אשר יצר' מיט כוונה, איז א סגולה אויף רפואה. אין יענע מינוט האב איך געהאט אזא סארט געפיל, דאס קומסטו מיר דערציילן? דאס איז אזוי ווי איינער וועט קומען דערציילן אז ער האט א מורא'דיגע ערפינדונג: טרינקען וואסער איז א סגולה נישט זיין דארשטיג... (תפארת שמשון בראשית עמ' ס).

ברכת המזון - בקשות הרחמן (1)

מ'ענדיגט די הרחמן'ס מיט א בקשה אויף די גאולה

וירקבנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא" (אליהו רבה' קפ"א).

די צבי הירש פון מונקאטש שרייבט אויף דעם מ'זאל נישט גורס זיין 'וירקבנו', ווייל דער נוסח באציט זיך אויך אויף 'חיי העולם הבא' וואס ווערט נאכדעם דערמאנט, און עס זעט חלילה אויס כאילו דער מענטש וואונטש זיך ער זאל ווי פריער אנקומען אין עולם הבא, און חז"ל זאגן דאך: "ש'ת' צבי' תפאת' ס'ל' צב).

אבער דער רמב"ן שרייבט שוין (שער הגמול' מהד' שעוועל עמ' סג) איבער דער 'הרחמן': "אין אלע דורות אין מען געוואוינט צו זאגן ס'י אין סוף ברכת המזון און ס'י אין אלע תפלות: הרחמן יזכנו וירקבנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא; פריער דערמאנט מען ימות המשיח, און מ'מיינט נישט בעטן נישט שעלער שטארבן און זיין אין די עולם הנשמות". די כוונה פון דער רמב"ן איז: דעריבער בעטן מיר פריער אויף 'ימות המשיח', ווייל פון דעם פארשטייט מען אז די בקשה 'חיי העולם הבא' איז די כוונה אויף העולם הבא וואס וועט זיין נאך די ימות המשיח.

נאך א באווייז אויף די ווערטער פון רמב"ן ברענגט דער מהר"ם מינץ אין זיין הספד אויף רבינו משה איסר"ל דער רמ"א: די עצם זאך אז דער נוסח הרחמן האט מען מתקן געווען בלשון רבים איז א באווייז אז מיר בעטן נישט אויף די אייגענע 'חיי העולם הבא' וואס יעדער איינער האט אין 'עולם הנשמות' נאך זיין שטארבן ווייל נישט אלע זענען אייניג אין דער שרש נאר יעדער באקומט לויט זיינע מעשים, און עס האט נישט קיין פשט צו רעדן פון א רבים אין די בקשה. נאר עס זיכער אז די כוונה פון די בקשה איז אזוי ווי דער רמב"ן ערקלערט אז עס גייט ארויף אויף חיי העולם הבא וואס וועלן זיין נאך די ימות המשיח (תשנ"ד עמ' קט"ד).

מחבלי משיח יצלו לרווחה

רבי אהרן תאומים פון ווארמייזא טייטשט וואס מיר בעטן: "הוא יזכנו אנגענומן אונזער געבעט, פון פריעז טויזענט אידישע איינוואוינער פון די שטאט בריסק שטייט'ן און ווארטן אויף איר!". ווען דער 'בית הלוי' האט געהערט די ווערטער איז ער שטארק איבערגענומען געווארן פון דעם און האט געזאגט: "אויב פריעז טויזענט איידן ווארטן אויף מיר, קען נישט זיין אויך זאל נישט גיין", און איז באלד מיטגעפארן מיט זיי.

האט געזאגט דער 'חפץ חיים': אויב טויזענטער איידן וואלטן געווארט מיט אזא אמת און אזא תמימות אויף משיח, איז נישט קיין ספק אז ער וואלט געקומען, און אויב ער קומט נישט, איז עס א צייכן אז מיר ווארטן נישט גענוג אויף זיין קומען (הגש"פ 'תבואות שמים').

און טאקע אזוי, ווייטע הדברים לויך שאמר, אזוי ווי מ'דערציילט אויף מרן החפץ חיים אז ער האט זיך צוגעגרייט א טאש מיט שבת'דיגע קליידער - גרייט אויף די צייט וואס משיח צדקנו וועט קומען און אלע וועלן ארויף גיין קיין ירושלים (הגד"ק רבי שלמה' עמ' לא).

וירקבנו לימות המשיח

די גירסה פון אבודרהם אויף דער 'הרחמן' איז: "הרחמן הוא יזכנו וירקבנו

אין דעם לעצטן חודש איז אין אמעריקא נפטר געווארן אין זיין 91סטע געבורטסטאג, דער באקאנטער מוהל, און באקאנטער תומך תורה ולומדיה, רבי אברהם הכהן קאהן זצ"ל, פון די קאראנע-ווירוס וואס ווילדעוועט ארום אויף דער גארער וועלט אין די טעג.

רבי אברהם הכהן זצ"ל איז באקאנט אלץ דער גרינדער פון די 'אברהם הכהן' וואס ווערט גערופן אויף זיין נאמען, און פון אירע שורות זענען שוין ארויסגעקומען אסאך גדולי תורה און הלכה פון אונזער דור, און ס'י אלץ א מוהל מומחה וואס האט גע'מלט' צענדליגער טויזנטער קינדער אין לויף פון צענדליגער יארן, אין דער גארער וועלט, און ביז די לעצטע וואך פון זיין לעבן האט ער נאך עוסק געווען אין די הייליגע ארבעט.

רבי אברהם, אלץ איינער פון די עלטערע מוהלים אין אונזער דור, האט אין זיין ארבעט געזען א הייליגע שליחות צו פארשפרייטן די אמת'דיגע דעת תורה איבער די ריכטיגע צוגאנג אין די מצוה, זיך שטעלן אקעגן געוויסע עלעמענטן פון אינעווייניג און אינדורטן וואס האבן געוואלט טוישן און פארענדערן די מסורת וואס איז איבער געגעבן געווארן פון די פריערדיגע דורות וויאזוי מ'איז מקיים די געוואלדיגע און הייליגע מצוה.

אין זיינע עלטערע יארן האט רבי אברהם זצ"ל פארציילט:

דאס איז געווען אינמיטן די גרויסע קאמף פון די ערליכע אמעריקאנער אידנטום אקעגן די 'גזרת המילה' וואס האט געשוועבט אויף די אמעריקאנער אידן. אין יענע צייטן האבן איך געוואלט פארעפנטליכן זיך דער באקאנטער צייטונג 'ניו יארק טיימס' א גרויסע מודעה וואס וועט קלאר מאכן פאר די גאנצע וועלט אז אין אלע ברעגט אקעגן די מצוה פון ברית מילה איז נישט א ברעקל אמת, און עס רעדט זיך גאר פון ריין אנטיסעמיטיזעם וואס איז בכלל נישט באזירט אויף קיין מציאות.

ווען איך האב זיך נאכגעפרעגט וואס איז פרייז וואס איך וועל דארפן באצאלן אויף אזא גרויסע מודעה בין איך דערשראקן געווארן. עס האט זיך גערעדט פון צענדליגער טויזנטער דאללער'ס.

וויבאלד אלע מיינע יארן האבן איך נישט איינמאל זיך אויבאלדט אז ווען וועל עפעס טון לשם שמים איז מען פארזיכערט מיט סיינע דשמיא, דעריבער האב איך זיך נישט מייאש געווען און איך האב געווארט זען וויאזוי די זאך וועט זיך אנטוועקלען. און טאקע אזוי, צו די גרויסע איבעראשונג, עטליכע טעג שפעטער האבן זיך געוואנדן צו מיר פון די צייטונג רעדאקציע פון זייער אייגענע ווילן און מיר געבעטן איך זאל זיי געבן א 'אינטערוויו' און ברעגען די ווארטן פון די 'חרד'ש'ן אידנטום אין די שטורעמישע טעמע. זי האבן מיר אויך געבעטן ערליבעניש מיך באגלייטן צו א ברית וואס דארף פארקומען אין די קומענדיגע טעג וואו איך וועל דינען אלץ מוהל, כדי צו קענען אליין מיטהאלטן פון דער נאנט.

דאס איז געווען פאר מיר אז 'מתנה פון הימל'. לכאורה וואלט איך געדארפט 'ארויפשפרינגען' אויף די פארשלאג און עס אננעמען מיט צוויי הענט. דאס וואלט געקענט אסאך צוהעלפן צו די הצלחה אין דער קאמף. אבער למעשה איז עס אין מיינע אויגן געווען א גרויסע דילעמע; קיינער איז נישט גרייט געווען מיר צוזאגן אז מיינע ווערטער וועלן דארט אראפגעשריבן ווערן ריכטיגעהייט און קיין שום ענדערונג, און דער וועג וויאזוי זיי וועלן אראפגעברענגט ווערן קען אפשר צוברענגען מער שאדן ווי פארדינסטן, און אין דער צייט וואס איך וויל פאררעכטן וועלן איך חלילה פארדארבן.

אזוי ווי אויף יעדע טריט אויף שריט אין זיין לעבן, מיט רבי אברהם ארויף צו די גדולי הדור זיך באראטן מיט זיי איבער די גורלידיגע פראגע, די ענטפער וואס ער האט באקומען איז געווען, וויבאלד יעצט האלט מען שוין נאך די גזירה אקעגן די ברית, לאזט זיך זאגן א שאדן קען נישט ארויסקומען פון אזא אינטערוויו. ווייל פאררעכטן וועלן איך חלילה פארדארבן.

פון די צווייטע זייט, אויב די ווערטער וועלן יא גוט אראפגעברענגט ווערן, קען זיין אז דאס וועט ווירקן אויף די מיינונג פון דער אמעריקאנער פאלק בנוגע די מצוה, און וועט אפשר האבן א איינפלוס אויף די באשלוס אין געריכט-הויז און זיי וועלן צוריק ציען פון דער פריערדיגן שרעקליכן געזעץ.

די געוויין וואס האט געטוישט די בילד

נאכן באקומען די באשטעטיגונג פון די גדולי ישראל האב איך שנעל גערופן אין די רעדאקציע פון די צייטונג און זיי געזאגט אן איך בין גרייט צו געבן א אינטערוויו. איך האב באקומען ערלויבעניש פון די פאמיליע וואס האט געדארפט מאכן די ברית אין דעם קומענדיגן טאג אז די צייטונג-שרייבער'ס זאלן זיך קענען באטייליגן ביי די ברית.

אויפצומארג'ס אינדערפרי איז פארגעקומען די ברית, די צייטונג-שרייבער'ס האבן שוין ערשיינט אסאך צייט פון פריער. נאך בעפאר די ברית האט זיך אנגעהויבן האבן איך באמערקט אז די צייטונג-שרייבער'ס קוקן שטארק נאך יעדע באוועגונג פון מיר. פון זייערע בליקן האט זיך אנגעזען אז זיי האבן זיך צוגעגרייט בעפאר זיי זענען געקומען, און אין מיין הארץ האב איך געבעטן פון השי"ת איך זאל זוכה זיין צו זיין א גוטער שליח פאר כלל ישראל.

די ברית האט זיך געדארפט אנהייבן. אזוי ווי מיינ שטייגער האב איך אנגעהויבן זאגן די באוואוסטע זיך אנגעהויבן האבן איך באמערקט אז די צייטונג-שרייבער'ס קוקן שטארק נאך יעדע באוועגונג פון מיר. פון זייערע בליקן האט זיך אנגעזען אז זיי האבן זיך צוגעגרייט בעפאר זיי זענען געקומען, און אין מיין הארץ האב איך געבעטן פון השי"ת איך זאל זוכה זיין צו זיין א גוטער שליח פאר כלל ישראל.

די ברית האט זיך געדארפט אנהייבן. אזוי ווי מיינ שטייגער האב איך אנגעהויבן זאגן די באוואוסטע זיך אנגעהויבן האבן איך באמערקט אז די צייטונג-שרייבער'ס קוקן שטארק נאך יעדע באוועגונג פון מיר. פון זייערע בליקן האט זיך אנגעזען אז זיי האבן זיך צוגעגרייט בעפאר זיי זענען געקומען, און אין מיין הארץ האב איך געבעטן פון השי"ת איך זאל זוכה זיין צו זיין א גוטער שליח פאר כלל ישראל.

מיינע ווערטער וואס זענען ארויסגעקומען פון מיינ מויל פאטנאטיש, און איך זאל זיי צוגרייטן פון פריער, האט אויפגעשטורעמט די הערצער פון זיי גרופע גוי'שע צייטונג-שרייבער'ס. עטליכע פון זיי האבן מיר געקלאפט אויף די פלייצע און האבן געזאגט אז איך קען זיך באוואונדן, ווייל זיי האבן שוין ביז יעצט געזען אז די מערהייט פון די טענות וואס זענען פארשפרייט געווארן אקעגן די מצוה זענען נישט ריכטיג, זענדיג ווי שטארק איך געב אכטונג אויף די ריינקייט בעפאר די ברית, א.א.וו.

זייערע ווערטער האבן באיסל באראוויגט מיינ שטורעמישן גייסט. איך האב אנגעהויבן אפריכטן די ברית ווען די צייטונג-שרייבער'ס קוקן נאך יעדע טריט און שריט פון מיר. נאכן ענדיגן די ברית האבן זיי געפאשט מיט די הענט לכבוד מיר, און האבן מיר געטון קאמפלימענטירן אז זיי האבן קיינמאל נישט געזען אזא פאך וואס ווערט געטון לויט אלע פארשריפטן פון געוואונטער מיט די ריכטיגע אפגעהיטקייט. יעצט איז פאר זיי קלאר אז די אלע טענות אקעגן די מצוה זענען נישט ריכטיג, און דאס קומט נאר פון ריינע אנטיסעמיטיזעם.

עטליכע טעג נאכדעם איז אין די 'ניו יארק טיימס' געווען א לאנגע ארטיקל געדרוקט אויף דריי זייטן, וואו דארט האבן די צייטונג-שרייבער'ס געשריבן קליפ און קלאר זייער בליק וויאזוי די אידישע מסורת געבט אכטונג מיט די גרעסטע מאס געווארנהייט ביי א ברית, עס זאל דאס ווייניגסטע וויי טון פארן קינד, און עס זאל נישט שאדן פאר זיין געוואונטער.

די ארטיקל איז געווען אזוי געלונגען אז עס זענען געווען אזעלעכע וואס האבן גע'טענה'ט אז דאס איז באשטעלט און אויסגעצאלט געווארן דורך מיר, וואס ווי געזאגט איז אין דעם נישט געווען קיין אמת. אין אנהייב איז געווען א רעדע מ'זאל אבער א דראמאטישע פאסירונג וואס האט פאסירט יענעם טאג האט צוגעברענגט מ'זאל עס דרוקן אין אינעווייניגסטע זייטן, אבער די ווערטער האבן געהאט א שטארקע אפקלאנג און עס קען זייער זיין אז דאס האט צוגעגעבן די געזעץ זאל זיך טוישן.

ווי געזאגט, רבי אברהם זצ"ל איז נפטר געווארן דעם לעצטן חודש אין א טיפן עלטער און מיט א שם טוב נאך וואס ער איז אנגעשטעקט געווארן אין די קאראנע-ווירוס. ווייל ער האט ל"ע נישט זוכה געווען איבערלעבן קינדער, ווערט דער ציבור געבעטן מ'זאל לערנען און דאווענען לעילוי נשמתו הטהורה פון רבי אברהם בן רבי יום טוב זצ"ל.

דערציילט דורך איינער פון זיינע פריינד